

20. 6. 2006

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Práva pacientů ke zdravotnické dokumentaci

Kolem práv pacientů k vlastní zdravotnické dokumentaci se již dlouho vedou spory. Jejich příčinou je roztržštěná právní úprava.

Vzhledem k nepřehlednosti právní úpravy lze najít různé právní názory. Jejich škála je široká – od těch názorů, které zdravotnickou dokumentaci považují za výlučný majetek pacienta, až po stanoviska, podle nichž „zdravotnický pracovník (především lékař) není oprávněn pacientovi zatajovat žádný údaj týkající se jeho zdravotního stavu (výsledky vyšetření, zjištěné hodnoty či nálezy, diagnózu, léčbu), není ale povinen mu umožnit nahlížení, poskytovat či dokonce kopírovat dokumentaci tyto údaje obsahující“^[1]. Je alarmující, že například takto extrémně se k problematice staví zrovna Okresní sdružení České lékařské komory v Děčíně.

S ohledem na současnou situaci tedy považujeme za nutné položit si následující otázku:

Co konkrétně zahrnuje právo pacienta k vlastní zdravotnické dokumentaci?

Na prvním místě stojí právo pacienta na poskytnutí veškerých informací shromážděných v jeho zdravotnické dokumentaci a v jiných zápisech, které se vztahují k jeho zdravotnímu stavu. Toto právo je zakotveno v § 67b odst. 12 zákona č. [20/1966](#) Sb., o péči o zdraví lidu (dále ZPZL). Podle našeho názoru má toto právo dvě složky:

- 1) právo na ústní podání informací o zdravotním stavu pacienta a
- 2) právo na činění výpisů, opisů nebo kopií zdravotnické dokumentace.

Co se týče práva na ústní podání informací o zdravotním stavu pacienta, není toto právo právníkou ani lékařskou veřejností zpochybňováno. Z výše uvedené citace je však patrné, že právo pacienta na činění výpisů, opisů či kopií zdravotnické dokumentace již není chápáno jako samozřejmé. Ustanovení § 67b odst. 12 ZPZL o formě podávání informací mlčí. Právo na činění výpisů, opisů a kopií není v této normě uvedeno, na druhou stranu však zákon pacientům nezakazuje činit si tyto kopie a ani neukládá zdravotnickým zařízením povinnost střežit před pacienty jejich vlastní zdravotnickou dokumentaci. Na danou situaci je tedy nutné uplatnit obecné ústavní pravidlo zakotvené v čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod: „Každý může činit, co není zákonem zakázáno.“ Pacienti si tedy mohou činit výpisy, opisy nebo kopie zdravotnické dokumentace a zdravotnické zařízení jim to musí umožnit. Musí však být splněna podmínka, že se při tom pacient nesmí dozvědět informace o třetí osobě.

V případě, že by zdravotnické zařízení odmítlo poskytnout pacientovi informace takovouto formou, porušilo by kromě ustanovení čl. 2 odst. 3 LZPS i čl. 10 odst. 2 LZPS. Jeho konání by se totiž dalo kvalifikovat rovněž jako neoprávněné zasahování do soukromého života. O tom, že zdravotní stav jednotlivce je jeho soukromou záležitostí, svědčí například zakotvení povinnosti mlčenlivosti všem pracovníkům ve zdravotnictví.

Právo na soukromý život je jedním z vysoce chráněných hodnot. V mezinárodněprávním měřítku je zakotveno např. v čl. 12 Všeobecné deklarace lidských práv, v čl. 8 Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, jež je vymahatelná u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, či v čl. 17 Mezinárodní úmluvy o občanských a politických právech. S tímto také souvisí další právo pacienta k vlastní zdravotnické dokumentaci, a to právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života pacienta.

Toto právo je zakotveno v § 10 zákona č. [101/2000](#) Sb., o ochraně osobních údajů (dále ZOOÚ). Tento předpis má vůči ustanovení § 67b odst. 12 ZPZL postavení *lex generalis*. Uvedený vztah předpisů není nikde zpochybňován. Neoprávněným zásahem pak může být neprůkazné, nepravdivé či nečitelné vedení zdravotnické dokumentace, umožnění neoprávněné osobě nahlédnout do zdravotnické dokumentace, odmítnutí poskytnout pacientovi veškeré informace o jeho zdravotním stavu, porušení povinnosti mlčenlivosti či nepředání veškerých informací (tj. kompletní zdravotnické dokumentace) nově zvolenému lékaři v případě změny ošetřujícího lékaře.

Pokud pacient zjistí, nebo se domnívá, že při vedení zdravotnické dokumentace došlo ze strany zdravotnického zařízení právě k takovému neoprávněnému zásahu, může využít buď práva požádat zdravotnické zařízení o vysvětlení (§ 21 odst. 1 písm. a) ZOOÚ), nebo práva požadovat na zdravotnickém zařízení odstranění takto neoprávněně vzniklého stavu (§ 21 odst. 1 písm. b) ZOOÚ). Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o ochraně osobních údajů k těmto právům uvádí, že jejich uplatněním „*není dotčena možnost domáhat se nároků na ochranu osobnosti podle § 11 - 16 občanského zákoníku.*“ Odpovědnost je u těchto práv koncipována na objektivním principu. V případě, že zdravotnické zařízení nesplní svou povinnost odpovídající uvedeným právům pacienta, má pacient právo obrátit se na Úřad pro ochranu osobních údajů, jehož povinností je zjednat nápravu. Pacient se v případě neoprávněného zásahu do jeho soukromého života může na Úřad obrátit i bez předchozího upozornění zdravotnického zařízení.

V ostatních případech neoprávněných zásahů do soukromého a osobního života má pacient právo na náhradu škody. Ta je vymahatelná podle obecné úpravy odpovědnosti za škodu.

Co se týče vlastnického práva pacienta ke zdravotnické dokumentaci, musíme podotknout, že z žádného zákonného ustanovení jej nelze dovodit. Pacient má právo na poskytnutí informací nikoli na poskytnutí hmotných nosičů.

Klára Veselá - Samková
Alžběta Krausová

Advokátní kancelář JUDr. Klára Veselá - Samková
lawyers@lawyers.cz

Zdroje:

Listina základních práv a svobod

Zákon č. [101/2000](#) Sb., o ochraně osobních údajů

Zákon č. [20/1966](#) Sb., o péči o zdraví lidu

Mezinárodní úmluva o občanských a politických právech

Všeobecná deklarace lidských práv

Úmluva na ochranu lidských práv a základních svobod

ČERNJAK, J., Zdravotnická dokumentace a pacient. ASPI. Interní číslo 26337

<http://www.cchr.cz/cchr.php?display=clanek&ID=30>, staženo 9. 6. 2006

http://www.clk.cz/poradna/nova_legislativa_dokum.html, staženo 9. 6. 2006

[1] URL: <http://www.clk.cz/poradna/nova_legislativa_dokum.html> [citováno 9. 6. 2006]

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)

- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)